

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 36 НАСІННЄЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти—перший (освітньо-професійний)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “29” серпня 2024_р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Насіннезнавство
Викладач	Лис Надія Миколаївна
Контактний телефон	(0342) 59-61-66; (0342)59-61-72,
E-mail викладача	nadiia.lys@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Освітній рівень	бакалавр
Обсяг дисципліни	___3___ кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	4/8
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Насіннезнавство» для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності «Агрономія» передбачає вивчення студентами питань сучасних технологій вирощування, збирання, очищення та зберігання високоякісного насіння сільськогосподарських культур; державної та міжнародної законодавчої та нормативно-правової бази виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур; методики визначення посівних якостей насіння, внутрішньогосподарського та державного контролю за дотриманням правил насінництва на всіх його етапах, державного інспектування насінництва сільськогосподарських культур як системи контролю виробництва, реалізації та використання насіння.

3. Мета та цілі курсу

Метою курсу є вивчення питань розвитку насіння на материнській рослині від запліднення насінневого зачатка до досягання, стану насіння та процесів в ньому від збирання до сівби та в період "сівба-сходи" до переходу молоді рослини до автотрофного живлення; сучасних технологій вирощування, збирання, очистки та зберігання високоякісного насіння сільськогосподарських культур; державної та міжнародної законодавчої та нормативно-правової бази виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур; методики визначення посівних якостей насіння; внутрішньогосподарського та державного контролю за дотриманням правил насінництва на всіх його етапах; державного інспектування насінництва сільськогосподарських культур як системи контролю виробництва, реалізації та використання насіння і садивного матеріалу рослин.

Основними завданнями вивчення дисципліни “ Насіннезнавство ” є:

- вивчення студентами питань сучасних технологій вирощування, збирання, очищення та зберігання високоякісного насіння сільськогосподарських культур;
- державної та міжнародної законодавчої та нормативно-правової бази виробництва, реалізації та використання насіння сільськогосподарських культур;
- методики визначення посівних якостей насіння, внутрішньогосподарського та державного контролю за дотриманням правил насінництва на всіх його етапах, державного інспектування насінництва сільськогосподарських культур;

культур як системи контролю виробництва, реалізація та використання насіння.			
4.Програмні компетентності та результати навчання			
Інтегральна компетентність (ІК)			
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.			
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.			
ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.			
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності			
СК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництва, землеробства, селекції та насінництва, агрохімії, плодівництва, овочівництва, ґрунтознавство, кормовиробництва, механізація в рослинництві, захист рослин).			
СК2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.			
СК3. Знання та розуміння основних біологічних та агротехнологічних концепцій, правил, і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.			
СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.			
Програмні результати навчання			
ПРН6. Демонструвати знання і розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідними для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.			
ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.			
5. Організація навчальної дисципліни			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість		
Лекції	20		
Практичні заняття	10		
Самостійна робота	60		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Нормативна/вибіркова
3	201 Агрономія	4	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	Сем. роб.	Сам.роб
1. Історія та напрями розвитку насіннізнавства, як науки.	2	-	4

2. Формування насіння як етап онтогенезу рослин. Періодизація та закономірності формування насіння сільськогосподарських культур.	2	2	7
3. Властивості насіння. Анатомо-морфологічні особливості насіння сільськогосподарських культур.	2	2	7
4. Різноманітність насіння та її біологічне значення. Вплив ґрунтово-кліматичних та агротехнічних умов на хімічний склад посівного матеріалу.	4		7
5. Гетероспермія та її використання в селекції і насінництві. Методи визначення маси 1000 насінин та натури.	2	2	7
6. Найважливіші принципи технології вирощування насіння. Методи визначення енергії проростання та лабораторної схожості насіння сільськогосподарських культур.	2	2	7
7. Післязбиральна обробка і зберігання насіння сільськогосподарських культур.	2	2	7
8. Контрольно-насіннєвий аналіз його завдання і функції.	2		7
9. Охорона сортів, насіння сільськогосподарських культур.	2		7

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи (лютий – червень): 1) активність на практичному занятті – 1 бал; 2) усні відповіді на практичних заняттях з використанням презентацій; підготовка доповідей. тощо – максимально - 5 балів (обов'язковою є п'ять оцінок із 7 практичних занять); 3) контрольна робота (письмова форма/дистанційна із використанням комп'ютерних технологій) – максимально 5 балів. 4) самостійна робота – здійснюється як в аудиторний так і поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем (максимально -25 балів). Мінімальна кількість балів допуску до заліку – 25 балів Максимальна кількість балів допуску до заліку – 50 балів Залік – 50 балів Підсумкова оцінка – максимум 100 балів (мінімум 50 балів)
Вимоги до письмових робіт	Обов'язковим є написання однієї контрольної роботи. Результат роботи оцінюється максимально - 5 балів. Контрольна робота – охоплює матеріал лекційних тем. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 80 хв. (в межах семінарського заняття) / або у дистанційній формі із використанням тестових технологій (Структура тесту: Загальна кількість питань - 40; На одне поставлене питання є чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна). Критерії оцінювання: Контрольна робота максимально оцінюється у 5 балів. При цьому, 5 балів виставляється, коли усі питання розкриті повністю, наведені конкретні приклади описаних понять та феноменів з ґрунтовним аналізом їх характерних особливостей. 4 бали – питання розкриті не в повній мірі, з мінімальною кількістю прикладів та характерних особливостей, проте студент дав відповіді на всі питання.

	3 б. - студент не дав відповідь на два питання, проте дав часткові відповіді на решта питань 2 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання контрольної роботи або не розкрив зміст жодного із питань.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав студент. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Залік Форма здачі: комбінований
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Відвідування занять	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із

8. Ресурсне забезпечення

1. Волкодав В.В., Каленська С.М., Бельдій Н.М., Новицька Н.В. Міжнародні правила з тестування насіння: Навчальний посібник (Гриф МОН України, лист № 1/11-7292 від 04.08.2011 р.) / За ред. В.В.Волкодава. Херсон: Олді-плюс, 2011. 416 с.
2. Жатова Г.О. Загальне насіннізнавство.. Суми: Університетська книга, 2009. 273 с.
3. Сільськогосподарське насіннізнавство / М.К. Їжик. Харків, 2000. 103 с. (ч. 1. Формування, будова та властивості насіння).
4. Сільськогосподарське насіннізнавство: / М.К. Їжик. Харків, 2001. 117 с. (ч. 2. Реалізація потенційних можливостей насіння).
5. Каленська С.М., Новицька Н.В., Жемойда В.Л., Качура Є.В. та ін. Насіннізнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: Навчальний посібник (Гриф МОН України, лист № 1/11-35 від 05.01.2011 р.) / За ред. С.М.Каленської. Вінниця: Нова Книга. 2011. 300 с.
6. Макрушин М.М. Насіннізнавство польових культур / М.М. Макрушин. К. : Урожай, 1994. 208 с.
7. Насінництво: підручник / М. М. Макрушин, Є. М. Макрушина. Сімферополь: ВД «Аріал», 2011. 476 р.
8. Насіннізнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур: Навчальний посібник / За ред. С.М.Каленської. Київ. 2011. 320 с.
9. Насінництво й насіннізнавство олійних культур / [за ред. М.М. Гаврилюка]. К. : Аграрна наука, 2002. 221 с.
10. Насінництво й насіннізнавство польових культур / [за ред.. М.М. Гаврилюка]. К. : Аграрна наука, 2007. 216 с.
11. Насіння сільськогосподарських культур: Методи визначення якості: ДСТУ 4138- 2002. [Чинний від 2004-01-01]. К.: Держстандарт України, 2003. 173 с. (Національні стандарти України).
12. Насіння сільськогосподарських культур: Методи визначення якості: ДСТУ 4138- 2002. [Чинний від 2004-01-01]. К.: Держстандарт України, 2003. 173 с. (Національні стандарти України).
13. Насіння сільськогосподарських культур: Сортові та посівні якості: ДСТУ 2240-93. [Чинний від 1994-07-01]. К. : Держстандарт України, 1994. 74 с. (Національні стандарти України).
14. Порядок організації насінневого контролю суб'єктами насінництва в Україні / [за ред. М.М.Гаврилюка]. К. : Аграрна наука, 2001. 49 с.